

2023/2919

29.12.2023

REGULAMENTUL (UE) 2023/2919 AL CONSILIULUI

din 21 decembrie 2023

de modificare a Regulamentului (UE) 2022/2576 în ceea ce privește prelungirea perioadei de aplicare a acestuia

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 122 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Regulamentul (UE) 2022/2576 al Consiliului ⁽¹⁾ a fost adoptat având în vedere criza aprovizionării cu gaze cauzată de războiul de agresiune neprovocat și nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei și necesitatea unei reacții din partea Uniunii prin măsuri temporare din spirit de solidaritate între statele membre. Regulamentul urmărește să atenueze impactul prețului la gaze prin măsuri care vizează cererea și oferta de gaze, asigurând siguranța aprovizionării pe întreg teritoriul Uniunii și consolidând solidaritatea.
- (2) Regulamentul (UE) 2022/2576 prevede un cadru juridic temporar referitor la o mai bună coordonare a achizițiilor de gaze, măsuri de prevenire a prețurilor excesive ale gazelor și a volatilității intrazilnice excesive de pe piețele instrumentelor financiare derivate pe energie și măsuri în cazul unei situații de urgență în sectorul gazelor.
- (3) Perioada de aplicare a Regulamentului (UE) 2022/2576 a fost inițial limitată până la 30 decembrie 2023.
- (4) În conformitate cu articolul 30 din Regulamentul (UE) 2022/2576, Comisia a efectuat o reexaminare a regulamentul menționat și, la 28 septembrie 2023, a emis un raport care sintetizează principalele constatări (denumit în continuare „raportul”). Raportul a concluzionat că Regulamentul (UE) 2022/2576 a jucat un rol important în stabilizarea situației pieței gazelor naturale și în asigurarea aprovizionării adecvate cu gaze a Uniunii și că el este un element important al setului de instrumente care vizează siguranța aprovizionării cu gaze a Uniunii.
- (5) Regulamentul (UE) 2022/2576 prevede instituirea accelerată a unui serviciu care să permită agregarea cererii și achiziționarea în comun de gaze și cere statelor membre să ia măsurile corespunzătoare pentru a se asigura că întreprinderile din sectorul gazelor naturale și întreprinderile consumatoare de gaze aflate sub jurisdicția lor participă la procesul de agregare a cererii organizat de prestatorul de servicii ca unul dintre mijloacele posibile de îndeplinire a obiectivelor de constituire de stocuri menționate în Regulamentul (UE) 2017/1938 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾. Statele membre și întreprinderile din sectorul gazelor naturale, precum și întreprinderile consumatoare de gaze au participat cu eficacitate la mecanismul de agregare a cererii și de achiziționare în comun instituit prin Regulamentul (UE) 2022/2576 (denumit în continuare „AggregateEU”) și au contribuit la realizarea, până în octombrie 2023, a unei cereri agregate totale de gaze de 44,04 miliarde de metri cubi, echivalentă cu mai mult de trei ori cantitățile obligatorii pentru agregarea cererii. Acest fapt arată că AggregateEU a atras un interes semnificativ din partea participanților la piață.
- (6) Raportul a concluzionat că AggregateEU a oferit oportunități suplimentare cumpărătorilor europeni de a-și procura gaze de la furnizori de încredere în condiții competitive, precum și o transparență a pieței privind cererea și oferta, contribuind astfel la scăderea volatilității piețelor.

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) 2022/2576 al Consiliului din 19 decembrie 2022 privind consolidarea solidarității printr-o mai bună coordonare a achizițiilor de gaze, prin indici de referință ai prețurilor fiabili și prin schimburi transfrontaliere de gaze (JO L 335, 29.12.2022, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2576/oj>).

⁽²⁾ Regulamentul (UE) 2017/1938 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2017 privind măsurile de garantare a siguranței furnizării de gaze și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 994/2010 (JO L 280, 28.10.2017, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj>).

- (7) În ceea ce privește normele de supraveghere a pieței, Regulamentul (UE) 2022/2576 impune locurilor de tranzacționare în care sunt tranzacționate instrumente financiare derivate pe mărfuri energetice, ca pentru fiecare instrument financiar derivat pe mărfuri energetice tranzacționat în acest loc, să se instituie un mecanism de gestionare a volatilității intrazilnice bazat pe o limită superioară și o limită inferioară a prețurilor care definește prețurile peste și sub care ordinele nu pot fi executate (denumit în continuare „mecanismul de gestionare a volatilității intrazilnice”). Raportul a constatat că piețele gazelor naturale încă mai înregistrează o volatilitate semnificativă și că mecanismul de gestionare a volatilității intrazilnice poate juca un rol în prevenirea creșterilor bruște excesive ale prețurilor și în stabilizarea pieței.
- (8) În temeiul Regulamentului (UE) 2022/2576, Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) trebuie să realizeze și să publice evaluări zilnice ale prețurilor gazelor naturale lichefiate (GNL) și un indice zilnic de referință pentru GNL pe baza datelor de piață privind GNL referitoare la tranzacții pe care ACER le colectează și să le prelucrează sistematic. Evaluările prețurilor GNL și indicele de referință pentru GNL au oferit pieței o mai mare transparență, sporind astfel capacitatea actorilor de pe piață de a asigura aprovizionarea cu GNL la prețuri competitive. Raportul a constatat că evaluările prețului GNL și valoarea de referință pentru GNL s-au dovedit utile pentru stabilizarea pieței.
- (9) Regulamentul (UE) 2022/2576 prevede o serie de dispoziții privind siguranța aprovizionării și solidaritatea în cazul unei situații de urgență în sectorul gazelor, pentru a coordona mai bine organizarea măsurilor de solidaritate energetică într-o situație de urgență. Capitolul IV din Regulamentul (UE) 2022/2576 a completat temporar Regulamentul (UE) 2017/1938, în special prin aplicarea implicită a mecanismului de solidaritate în absența unor acorduri bilaterale, precum și prin extinderea mecanismului de solidaritate la GNL și la volumele critice de gaze pentru energia electrică. În plus, Regulamentul (UE) 2022/2576 prevede măsuri temporare de reducere a consumului neesențial al clienților protejați și garanții pentru fluxurile transfrontaliere. Raportul a concluzionat că dispozițiile temporare privind siguranța aprovizionării și solidaritatea s-au dovedit a fi utile pentru prevenirea și atenuarea unei crize a gazelor și pentru facilitarea eforturilor de reducere a cererii de gaz.
- (10) Concluzia raportului, și anume că există încă dificultăți grave în ceea ce privește siguranța aprovizionării cu energie a Uniunii rămâne valabilă. Situația globală de pe piața gazelor naturale rămâne foarte tensionată. Prețurile gazelor naturale sunt în continuare considerabil mai mari decât înainte de criză, cu consecințe inevitabile asupra puterii de cumpărare a cetățenilor Uniunii și asupra competitivității întreprinderilor din Uniune. Volatilitatea pieței gazelor naturale este un alt aspect al situației actuale. Episoadele recente de volatilitate semnificativă din vara și din toamna anului 2023, cauzate de evenimente precum greva de la instalațiile GNL australiene sau avarierea Balticconnectorului, arată că piețele sunt încă fragile și vulnerabile la șocuri, chiar și relativ mici, care afectează cererea și oferta. Criza actuală din Orientul Mijlociu constituie un risc geopolitic suplimentar semnificativ, cu un impact potențial asupra prețurilor și asupra aprovizionării cu gaze. În aceste condiții, teama de penurie poate declanșa reacții importante, cu repercusiuni grave asupra prețurilor.
- (11) Din cauza scăderii semnificative a importurilor de gaze prin gazoducte din Rusia în ultimul an, disponibilitatea aprovizionării cu gaze a Uniunii este redusă considerabil în comparație cu nivelurile anterioare crizei. Având în vedere nivelurile actuale ale importurilor de gaze prin gazoducte, se preconizează că Uniunea va importa din Rusia aproximativ 20 de miliarde de metri cubi prin gazoducte, în cazul în care aceste importuri nefiabile nu vor fi perturbate în totalitate. Această cifră ar fi cu aproximativ 110 miliarde de metri cubi mai mică decât în 2021. Această reducere constituie un risc de apariție a unor deficite de gaze în Uniune.
- (12) Piețele mondiale ale gazelor naturale sunt în prezent foarte tensionate și se preconizează că vor rămâne tensionate pentru o anumită perioadă de timp. Aprovizionarea cu GNL la nivel mondial a crescut doar modest în ultimii doi ani din cauza creșterii limitate a capacității de lichefiere, a întreruperilor de la principalele instalații de export și a scăderii ofertei de gaze brute de la instalațiile de GNL. O capacitate nouă semnificativă de lichefiere a GNL este în plan să devină operațională abia în cursul anului 2025. Prin urmare, se așteaptă ca echilibrul pieței să rămână precar în viitorul apropiat. Această situație are consecințe negative asupra prețurilor gazelor care, deși sunt mai mici decât vârful înregistrat în vara anului 2022, rămân de peste două ori mai mari decât nivelurile anterioare crizei.
- (13) Având în vedere actualele condiții de piață tensionate, prețurile ar putea crește brusc din nou ca urmare a unor evenimente imprevizibile și a unor șocuri bruște, cum ar fi o revenire a cererii asiatice de GNL, care ar putea reduce disponibilitatea gazelor de pe piața mondială a gazelor naturale, o iarnă rece care ar putea duce la o creștere a cererii de gaze de până la 30 de miliarde de metri cubi, condiții meteorologice extreme care ar putea afecta stocarea

hidroenergiei și producția de energie nucleară din cauza nivelurilor scăzute ale apei care ar duce la creșterea ulterioară a cererii de producere a energiei pe bază de gaze, noi perturbări ale infrastructurilor critice, precum actele de sabotaj împotriva conductelor NordStream din septembrie 2022 sau avarierea conductei Balticconnector în octombrie 2023, precum și o deteriorare a mediului geopolitic și a situației amenințărilor în regiunile furnizoare, de exemplu din cauza crizei din Orientul Mijlociu.

- (14) Având în vedere actualul echilibru strâns dintre cerere și ofertă, chiar și perturbarea moderată a aprovizionării cu gaze sau chiar simpla amenințare a unor astfel de perturbări ar putea avea un impact dramatic asupra pieței gazelor naturale și ar putea cauza prejudicii grave și de durată economiei și cetățenilor Uniunii.
- (15) Criza actuală expune întreaga Uniune riscului de a fi confruntată cu o penurie de energie și cu prețuri ridicate la energie. Dificultățile grave persistente care afectează în continuare siguranța aprovizionării cu gaze a Uniunii, precum și orice noi dificultăți suplimentare și nivelul prețurilor gazelor pot avea un impact negativ asupra situației economice, a competitivității industriale și a puterii de cumpărare a cetățenilor.
- (16) Întrucât Uniunea este o piață unică, penuria de gaze într-un stat membru ar avea consecințe grave în toate celelalte state membre, din cauza deficitului fizic de aprovizionare cu gaze, a volatilității prețurilor sau a perturbării lanțurilor industriale ca urmare a unor posibile restricționări ale unor industrii specifice dintr-un stat membru. În plus, în spiritul solidarității toate statele membre pot contribui la reducerea în continuare a riscurilor de penurie de energie și pot ajuta la limitarea volatilității prețurilor gazelor.
- (17) Prelungirea perioadei de aplicare a Regulamentului (UE) 2022/2576 constituie o măsură excepțională și limitată în timp, ca răspuns la dificultățile grave persistente și noi în aprovizionarea cu energie, care implică un risc de criză iminentă. Prelungirea va reduce în mod clar volatilitatea piețelor și va spori solidaritatea.
- (18) Necesitatea de a acționa este urgentă. Neprelungirea perioadei de aplicare a Regulamentului (UE) 2022/2576, care va înceta să se aplice la 30 decembrie 2023, ar risca să modifice situația stabilizată, dar fragilă pe care Uniunea a realizat-o până în prezent și ar deteriora reziliența la evoluțiile viitoare probabile, cum ar fi oprirea completă a importurilor de gaze din Rusia. Prelungirea perioadei de aplicare a Regulamentului (UE) 2022/2576 este, de asemenea, în concordanță cu Planul RepowerEU, astfel cum a anunțat Comisia în comunicarea sa din 18 mai 2022, care a fost menit să protejeze cetățenii și economia Uniunii împotriva prețurilor excesive și a deficitelor de aprovizionare cu energie.
- (19) Tensiunile persistente în ceea ce privește aprovizionarea cu energie justifică o prelungire a perioadei de aplicare a dispozițiilor privind agregarea cererii și achiziționarea în comun din Regulamentul (UE) 2022/2576, întrucât ele contribuie la asigurarea unui acces mai echitabil al întreprinderilor din statele membre la surse de gaze noi sau suplimentare. Respectivul dispoziții contribuie, de asemenea, la asigurarea unor condiții mai bune decât cele care s-ar fi putut aplica întreprinderilor care achiziționează gazele naturale prin intermediul furnizorului de servicii, contribuind astfel la securitatea aprovizionării.
- (20) Prelungirea perioadei de aplicare a dispozițiilor privind agregarea cererii și achiziționarea în comun ar consolida solidaritatea Uniunii în ceea ce privește achiziționarea și distribuția de gaze. În spirit de solidaritate, disponibilitatea prelungită a agregării cererii și a achiziționărilor în comun va sprijini în special întreprinderile care achiziționau anterior gaze exclusiv sau în principal de la furnizori ruși, ajutându-le să se aprovizioneze de la furnizori sau producători alternativi de gaze naturale în condiții avantajoase.
- (21) Pentru a sprijini participanții la piață pe parcursul acestui sezon de iarnă și al următorului sezon de constituire a stocurilor de gaze ar trebui asigurată continuitatea funcționării AggregateEU. Ea include posibilitatea de a prelungi contractul actual cu prestatorul de servicii în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽³⁾.

⁽³⁾ Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 (JO L 193, 30.7.2018, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj>).

- (22) Având în vedere avantajele pentru consumatori, stabilitatea prețurilor și siguranța aprovizionării cu energie, se justifică, de asemenea, o prelungire a perioadei de aplicare a dispozițiilor Regulamentului (UE) 2022/2576 care instituie un mecanism de gestionare a volatilității intrazilnice, evaluări ale prețurilor GNL și un indice de referință pentru GNL.
- (23) Având în vedere riscurile persistente pentru stabilitatea aprovizionării cu gaze prezentate mai sus, este, de asemenea, oportun să se prelungască cu încă un an perioada de aplicare a dispozițiilor în cazul unei situații de urgență în sectorul gazelor, în conformitate cu constatările din raport privind efectul pozitiv al dispozițiilor respective. Valorile pentru volumele critice de gaze din anexa I rămân valabile pentru perioada de aplicare prelungită a Regulamentului (UE) 2022/2576 până la sfârșitul anului 2024.
- (24) Aplicarea prelungită a Regulamentului (UE) 2022/2576 ar trebui să fie temporară și să intre în vigoare la 31 decembrie 2023 pentru a asigura aplicarea continuă a dispozițiilor relevante și să dureze un an, până la 31 decembrie 2024. Prelungirea cu un an este necesară și proporțională din cauza naturii persistente a dificultăților grave legate de aprovizionarea cu energie și a riscurilor rezultate în ceea ce privește prețurile și siguranța aprovizionării, care se preconizează că vor continua cel puțin pe parcursul întregului an 2024. Luând în considerare faptul că volumele de gaze agregate până în octombrie 2023 prin intermediul platformei de agregare a cererii au fost de trei ori mai mari decât volumele obligatorii, prelungirea perioadei de aplicare a Regulamentului (UE) 2022/2576 nu ar trebui să includă participarea obligatorie la agregarea cererii.
- (25) Prin urmare, Regulamentul (UE) 2022/2576 ar trebui să se aplice până la 31 decembrie 2024.
- (26) Întrucât obiectivul prezentului regulament nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre, dar poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea acestui obiectiv.
- (27) Prin urmare, Regulamentul (UE) 2022/2576 ar trebui să fie modificat în consecință,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Modificări ale Regulamentului (UE) 2022/2576

Regulamentul (UE) 2022/2576 se modifică după cum urmează:

1. La articolul 5, alineatul (5) se înlocuiește cu următorul text:

„(5) Comisia poate solicita prestatorului de servicii să furnizeze toate informațiile necesare pentru îndeplinirea sarcinilor prevăzute la articolul 7.”

2. Articolul 10 se elimină.

3. La articolul 31, al doilea paragraf se înlocuiește cu următorul text:

„Se aplică până la 31 decembrie 2024.”

4. Anexa I se modifică după cum urmează:

- (a) la litera (a), nota de subsol (1) se înlocuiește cu următorul text:

„Cifrele din anexa I tabelele de la literele (a) și (b) se bazează pe datele din evaluarea adecvării pentru perioada de iarnă în temeiul articolului 9 din Regulamentul (UE) 2019/941, efectuată de Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport de energie electrică (ENTSO-E), cu excepția Maltei, pentru care producția de energie electrică se bazează exclusiv pe livrări de GNL, fără a deține capacități de înmagazinare semnificative. Având în vedere

specificitatea gazului cu putere calorică inferioară, valorile pentru Țările de Jos din acest tabel ar trebui înmulțite cu un factor de conversie de 37,89 împărțit la 35,17. Tabelul de la litera (a) din anexa I reprezintă volumele lunare individuale calculate de ENTSO-E pentru perioada decembrie 2022-martie 2023; cifrele din anexa I tabelul de la litera (b) pentru perioada aprilie 2023-decembrie 2024 reprezintă media valorilor din perioada decembrie 2022-martie 2023.”;

(b) la litera (b), formularea introductivă se înlocuiește cu următorul text:

„Volumele maxime critice de gaze pentru siguranța alimentării cu energie electrică în temeiul articolului 23 pentru perioada aprilie 2023-decembrie 2024 (valori în milioane de metri cubi):”.

Articolul 2

Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare la 31 decembrie 2023.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 21 decembrie 2023.

Pentru Consiliu
Președintele
P. NAVARRO RÍOS